

ישראל, לא חמא נביאה אחרא, כל שפן מה דחמא משה, דלא חמא נביאה אחרא. (ס"א כל שפן בר גש אחרא) זכאָה חולקיה, דכתיב ביה, (שמות לד) ויהי שם עם יי' ולא בחיזו אחרא, כמה דכתיב, (במדבר יב) ומראה ולא בחידות.

אמר רבי יוסי, תא חזי, כתיב, (יחזקאל א) (ב' א') היה היה דבר יי', נבואה לשעתא היתה. ר' יהודה אומר, לקיומא הוא דאתא, דאצטרף למהוי בגיניהון דישראל, לאשתמודעא דהא לא שביק לון קדשא ברין הוא, ובכל אתר דמתפזרין ישראל בגלותא, עמהון הוא שריא.

אמר רבי אלעזר, היה היה: דחמא ולא חמא, דקאים באינון מלין, ולא קאים. הדא הוא דכתיב וארא פעין חשמל, ולא חשמל אבל ישראל, מה כתיב בהו, וכל העם ראים את הקולת, כל חד וחד חמא, פדקא חזי ליה. דתנא, כל חד וחד הוו קיימין שורין שורין, תחומין תחומין, וכדקא אתחזי להו, חמו כל חד וחד.

השלמה מההשמטות (סימן א)

וכל העם ראים את הקולת ואת הלפידם. (שמות כ) וכי רואים את הקולות אלא וכל העם רואים את הקולות, אותן קולות שנאמר (תהלים כט) קול יי' על המים אל הפבור הרעים. קול יי' בפח. ואומר (ישעיה י) בכח ידי עשיתי. ואומר (שם מח) אף ידי יסדה ארץ. (תהלים כ"ט) קול ה' בהדר. ואומר (תהלים קי"א) הוד והדר פעלו וצדקתו. (שם כט) קול יי' שבר ארזים, זה קשת שמשפרת עצי ארזים ועצי ברושים. (תהלים כ"ט) קול יי' חצב להבות אש, זה שעושה שלום בין קול יי' חצב להבות אש, שחוצב פח האש ומונע אותו מללחך המים גם מונע

ראה נביא אחר. כל שפן מה שראה משה שלא ראה נביא אחר (כל שפן אדם אחר). אשרי חלקו, שפנתוב בו (שמות לד) ויהי שם עם ה', ולא במראה אחר, פכתוב (במדבר לד) ומראה ולא בחידות.

אמר רבי יוסי, בא וראה, כתוב היה היה דבר ה'. נבואה לשעתא היתה. רבי יהודה אומר, לקיום הוא בא, שהצטרף להיות בשביל ישראל, להודיע שהרי לא עזב אותם הקדוש ברוך הוא, ובכל מקום שישראל מתפזרים בגלות, הוא שרוי עמם.

אמר רבי אלעזר, היה היה - שראה ולא ראה, שעומד באותם דברים ולא עומד. זהו שכתוב וארא פעין חשמל, ולא חשמל. אבל ישראל מה פתוב בהם? וכל העם ראים את הקולת. כל אחד ואחד ראה פראוי לו.

ששנינו, כל אחד ואחד היו עומדים שורות שורות, תחומים תחומים, וכמו שראוי להם ראו כל אחד ואחד.

השלמה מההשמטות (סימן א)

(שמות כ) וכל העם ראים את הקולת ואת הלפידם. וכי רואים את הקולות? אלא וכל העם ראים את הקולות, אותם קולות שנאמר (תהלים כט) קול יי' על המים אל הפבור הרעים. קול יי' בפח. ואומר (ישעיה י) בכח ידי עשיתי. ואומר (שם מח) אף ידי יסדה ארץ. (תהלים כ"ט) קול ה' בהדר. ואומר (שם קי"א) הוד והדר פעלו וצדקתו. (שם כט) קול יי' שבר ארזים, זה קשת שמשפרת עצי ארזים ועצי ברושים. (שם) קול יי' חצב להבות אש, זה שעושה שלום בין האש

האש ובין המים, שחוצב פח האש ומונע אותו מללחך המים גם מונע

מְלַכְבּוֹתוֹ. (תהלים כ"ט) קוֹל יְיָ יַחֲלִיל מִדְּבַר, שְׁנֵאמַר (תהלים י"ח) וְעָשָׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ עַד עוֹלָם. יוֹתֵר מִן הַמְּדַבֵּר. (תהלים כ"ט) קוֹל יְיָ יַחֲלִיל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרוֹת וּבִהִיכְלוּ כָּלֹו אִמֵּר כְּבוֹד. דְּכִתִּיב (שיר השירים ב') הַשְּׂבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּצַבָּאוֹת אוּ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה. הָא לְמַדְתָּ שְׂבַשְׂבַּע קוֹלוֹת נִתְּנָה הַתּוֹרָה, וּבְכֻלָּם נִגְלָה עֲלֵיהֶם אֲדוֹן הָעוֹלָם וְרֵאוּם, וְהִינּוּ דְכִתִּיב (שמות ב') וְכָל הָעָם רֵאִים אֶת הַקּוֹלוֹת.

כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר (תהלים י"ח) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרֶד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו. וְכִתּוּב אֶחָד אוֹמֵר (שמות כ) כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם. הָא כִּי־צַד אֲשׁוּ הַגְּדוּלָּה הֵיטָה בְּאַרְצָן שֶׁהוּא קוֹל אֶחָד, וּשְׂאָר קוֹלוֹת הָיוּ בְּשָׁמַיִם, דְּכִתִּיב (דברים ד) מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעַךָ אֶת קוֹלוֹ לְיִסְרָךָ וְעַל הָאָרֶץ הִרְאָךָ אֶת אֲשׁוּ הַגְּדוּלָּה וּדְבַרְיוֹ שְׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ. וּמֵאֵי הִיא גְּדוּלָּה, וּמֵאֵלוֹ הִיָּה יוֹצֵא דְבוֹר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ, שְׁנֵאמַר וּדְבַרְיוֹ שְׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ.

וּמֵאֵי (דברים ד) וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רֵאִים זוּלָּתִי קוֹל, הֵהוּא כְּדָאֵמַר לָהֶם מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל (דברים ד) כִּי לֹא רֵאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה. תְּמוּנָה, וְלֹא כָּל תְּמוּנָה. מִשָּׁל לָמָּה הִדְבַּר דּוּמָה לְמַלְךָ שֶׁהִיָּה עוֹמֵד עַל עֵבְדָיו מְעַטָּף בְּכִסּוֹת לְבָנָה, לֹא דִי לְאִימַת הַמְּלָךְ שִׁסְתַּכְלוּ בְּלְבוּשָׁיו, וְעוֹד רְחוּק הִיָּה הַמְּלָךְ וְשָׁמְעוּ קוֹלוֹ, יְכוּלִין לְרֵאוֹת גְּרוּנוֹ אֲמַרְתָּ לֹא, הָא לְמַדְתָּ שְׂרָאוֹ תְמוּנָה וְלֹא כָּל תְּמוּנָה, וְהִינּוּ דְכִתִּיב, וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רוֹאִים זוּלָּתִי קוֹל. וְכִתִּיב (דברים ד) קוֹל דְּבָרִים אִתֶּם שְׁמָעִים.

כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר, וְכָל הָעָם רֵאִים אֶת הַקּוֹלוֹת, וְכִתּוּב אֶחָד אוֹמֵר קוֹל דְּבָרִים

וּבֵין הַמַּיִם, שְׁחוּצָב כַּח הָאֵשׁ וּמוֹנֵעַ אוֹתוֹ מִלְּלַחֵךְ הַמַּיִם גַּם מוֹנֵעַ מִלְּכַבּוֹתוֹ. (שם) קוֹל יְיָ יַחֲלִיל מִדְּבַר, שְׁנֵאמַר (שם יח) וְעָשָׂה חֶסֶד לְמַשִּׁיחוֹ לְדוֹד וּלְזָרְעוֹ עַד עוֹלָם. יוֹתֵר מִן הַמְּדַבֵּר. (שם כט) קוֹל יְיָ יַחֲלִיל אֵילוֹת וַיַּחֲשֹׁף יַעֲרוֹת וּבִהִיכְלוּ כָּלֹו אִמֵּר כְּבוֹד, שְׂכַתּוּב (שיר השירים ב) הַשְּׂבַעְתִּי אֶתְכֶם בְּנוֹת יְרוּשָׁלַם בְּצַבָּאוֹת אוּ בְּאֵילוֹת הַשָּׂדֶה. הָא לְמַדְתָּ שְׂבַשְׂבַּע קוֹלוֹת נִתְּנָה הַתּוֹרָה, וּבְכֻלָּם נִגְלָה עֲלֵיהֶם אֲדוֹן הָעוֹלָם וְרֵאוּם, וְהִינּוּ שְׂכַתּוּב (שמות ב) וְכָל הָעָם רֵאִים אֶת הַקּוֹלוֹת.

כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר, (תהלים יח) וַיֵּט שָׁמַיִם וַיִּרֶד וַעֲרָפֶל תַּחַת רַגְלָיו. וְכִתּוּב אֶחָד אוֹמֵר, (שמות ב) כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבַּרְתִּי עִמָּכֶם. הָא כִּי־צַד אֲשׁוּ הַגְּדוּלָּה הֵיטָה בְּאַרְצָן שֶׁהוּא קוֹל אֶחָד, וּשְׂאָר קוֹלוֹת הָיוּ בְּשָׁמַיִם, שְׂכַתּוּב (דברים ד) מִן הַשָּׁמַיִם הִשְׁמִיעַךָ אֶת קוֹלוֹ לְיִסְרָךָ וְעַל הָאָרֶץ הִרְאָךָ אֶת אֲשׁוּ הַגְּדוּלָּה וּדְבַרְיוֹ שְׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ. וּמֵהִי גְּדוּלָּה? וּמֵאֵלוֹ הִיָּה יוֹצֵא דְבוֹר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ, שְׁנֵאמַר וּדְבַרְיוֹ שְׁמַעְתָּ מִתּוֹךְ הָאֵשׁ.

וּכְמָה (שם) וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רֵאִים זוּלָּתִי קוֹל? כְּמוֹ שְׂאֵמַר לָהֶם מֹשֶׁה לְיִשְׂרָאֵל (שם) כִּי לֹא רֵאִיתֶם כָּל תְּמוּנָה. תְּמוּנָה, וְלֹא כָּל תְּמוּנָה. מִשָּׁל לָמָּה הִדְבַּר דּוּמָה? לְמַלְךָ שֶׁהִיָּה עוֹמֵד עַל עֵבְדָיו מְעַטָּף בְּכִסּוֹת לְבָנָה, לֹא דִי לְאִימַת הַמְּלָךְ שִׁסְתַּכְלוּ בְּלְבוּשָׁיו, וְעוֹד רְחוּק הִיָּה הַמְּלָךְ וְשָׁמְעוּ קוֹלוֹ, יְכוּלִין לְרֵאוֹת גְּרוּנוֹ? אֲמַרְתָּ לֹא. הִרִי לְמַדְתָּ שְׂרָאוֹ תְמוּנָה וְלֹא כָּל תְּמוּנָה, וְהִינּוּ שְׂכַתּוּב, וּתְמוּנָה אֵינְכֶם רוֹאִים זוּלָּתִי קוֹל. וְכִתּוּב (שם) קוֹל דְּבָרִים אִתֶּם שְׁמָעִים.

כְּתוּב אֶחָד אוֹמֵר, וְכָל הָעָם רֵאִים אֶת הַקּוֹלוֹת, בְּתַחֲלָה רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת.

הָא כִּי־צַד? בְּתַחֲלָה רוֹאִים אֶת הַקּוֹלוֹת, וְכִתּוּב אֶחָד אוֹמֵר קוֹל דְּבָרִים אִתֶּם שוֹמְעִים.